

MUNKAERŐPIACI TÜKÖR
2018

MUNKAERŐPIACI TÜKÖR

Az évkönyvsorozat szerkesztőbizottsága

BUSCH IRÉN – főosztályvezető, Belügyminisztérium • FAZEKAS KÁROLY
– tudományos főmunkatárs, Közgazdaság- és Regionális Tudományi Ku-
tatóközpont • KOLTAY JENŐ – ny. tudományos főmunkatárs, Közgazda-
ság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont • KÖLLŐ JÁNOS – tudomá-
nyos tanácsadó, Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont •
LAKATOS JUDIT – nyugdíjas szakmai főtanácsadó, Központi Statisztikai
Hivatal • SZABÓ-MORVAI ÁGNES – tudományos munkatárs, Közgazda-
ság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont

Sorozatszerkesztő
FAZEKAS KÁROLY

MUNKAERŐPIACI TÜKÖR 2018

Szerkesztette
FAZEKAS KÁROLY
CSILLAG MÁRTON
HERMANN ZOLTÁN
SCHARLE ÁGOTA

KÖZGAZDASÁG- ÉS REGIONÁLIS TUDOMÁNYI KUTATÓKÖZPONT
BUDAPEST, 2019

A kiadó címe:
Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont
1097 Budapest, Tóth Kálmán utca 4.
A kiadvány megrendelhető a kiadó címén
e-mail: biblio@econ.core.hu
telefon: (+36-1) 309-2649

E kötet megjelenését támogatta a Magyar Tudományos Akadémia
és a Pénzügyminisztérium

Copyright © Közgazdaság- és Regionális
Tudományi Kutatóközpont, 2019
Borító fotó © Kovalovszky Dániel, 2019

ISSN 1586-460X

Felelős kiadó: Fertő Imre
Olvasószerkesztő: Patkós Anna
Műszaki szerkesztő: Kravjánszki Róbert
Nyomdai előkészítés: font.hu
Typográfia: Garamond, Franklin Gothic
Nyomdai munkák: Oliton Kft.

TARTALOM

Előszó	9
A magyarországi munkapiac 2018-ban (<i>Bakó Tamás & Lakatos Judit</i>)	15
Bevezető	17
A foglalkoztatottságot alakító tényezők	17
Munkaerő-kereslet és -kínálat	24
Kereset, munkajövedelem, munkaerőköltség	27
Közelpép: Fiatalok az iskolában és a munkaerőpiacon	33
Bevezető (<i>Csillag Márton, Hermann Zoltán & Scharle Ágota</i>)	35
1. Fiatalok a munkapiacra és az iskolában – Változások 2002 és 2018 között (<i>Csillag Márton, Scharle Ágota, Molnár Tamás & Tóth Endre</i>)	37
2. Iskolai képzés	45
2.1. Szövegértési és matematikai kompetencia hatása a keresetre és foglalkoztatási esélyekre (<i>Hermann Zoltán, Horn Dániel, Köllő János, Sebők Anna, Semjén András & Varga Júlia</i>)	45
2.2. A középfokú iskolatípus hatása a tanulói teljesítményekre (<i>Hermann Zoltán</i>)	53
2.3. Jelentkezés és felvétel a középfokú oktatásba (<i>Hermann Zoltán & Varga Júlia</i>)	59
2.4. A 2013. évi szakképzési reform hatása a tanulók kompetenciáira (<i>Hermann Zoltán, Horn Dániel & Tordai Dániel</i>)	63
2.5. A tankötelezettségi korhatár csökkentésének hatása a lemorzsolódásra (<i>Hermann Zoltán</i>)	69
K2.5. Mivel foglalkoznak azok a 17 évesek, akik nem járnak iskolába? (<i>Köllő János & Sebők Anna</i>)	76
3. A gyakorlatszerzés csatornái	78
3.1. Diákmunka (<i>Greskovics Bori & Scharle Ágota</i>)	78
3.2. A szakiskolai tanoncképzés rövid távú munkaerőpiaci hatásai (<i>Horn Dániel</i>)	81
3.3. Alkalmi és más munkaformák (<i>Greskovics Bori & Scharle Ágota</i>)	85
4. Korai munkanélküliség és későbbi munkapiaci kimenetek	88
4.1. Vannak-e a gazdasági válságnak maradandó nyomai? (<i>Csillag Márton</i>)	88
K4.1. Mi a következménye annak, ha gazdasági válság idején lépnek ki a fiatalok a munkaerőpiacra? Nemzetközi kitekintés (<i>Tóth Endre</i>)	92
4.2. Munkanélküliség a pályakezdők körében (<i>Csillag Márton</i>)	94

5. A foglalkoztatáspolitikai hatása	98
5.1. A nem tanuló, nem dolgozó fiatalok álláskeresési magatartása (<i>Molnár Tamás</i>)	98
K5.1. Álláskeresési csatornák (<i>Molnár Tamás</i>)	103
5.2. Fiataloknak nyújtott aktív munkaerőpiaci eszközök és az Ifjúsági Garancia Program (<i>Krekó Judit, Molnár Tamás & Scharle Ágota</i>)	104
5.3. A munkahelyvédelmi akcióterv hatása (<i>Svraka András</i>)	109
5.4. A minimálbér szerepe a fiatalok keresetének alakulásában (<i>Csillag Márton</i>) ..	111
5.5. Fiatalok a közfoglalkoztatásban, különös tekintettel a középiskolai lemorzsolódókra (<i>Molnár György</i>)	114
6. A roma fiatalok helyzete	120
6.1. Roma fiatalok az iskolában és a munkapiacra – Változások 2011 és 2016 között (<i>Scharle Ágota</i>)	120
6.2. Lakóhely szerinti különbségek a nem tanuló és nem dolgozó tizenévesek arányában a tankötelezettségi kor leszállítása előtt és után (<i>Köllő János & Sebők Anna</i>)	124
7. Felnőttképzés és túlképzettség	128
7.1. Fiatalok munkahelyi és iskolarendszeren kívüli képzése (<i>Varga Júlia</i>)	128
7.2. A nem kognitív készségek növekvő szerepe az álláskeresésben és a munkavégzésben (<i>Fazekas Károly</i>)	131
7.3. A fiatal diplomások munkaerőpiaci helyzete, túlképzettség, a diplomák értéke (<i>Varga Júlia</i>)	134
8. Földrajzi és foglalkozások közötti mobilitás	141
8.1. A foglalkozások közötti mobilitás a különböző végzettségű fiatalok körében (<i>Varga Júlia</i>)	141
8.2. Ifjúsági elvándorlás – Fiatalok külföldi munkavállalása (<i>Hárs Ágnes & Simon Dávid</i>)	146
A munkapiaci szakpolitika eszközei (2018. június – 2019. május) (<i>Hajdu Miklós, Makó Ágnes, Nábelek Fruzsina & Nyíró Zsanna</i>)	151
Statisztikai adatok	163
1. Alapvető gazdasági adatok	165
2. Népeség	167
3. Gazdasági aktivitás	170
4. Foglalkoztatottak	178
5. Munkanélküliek	188
6. Keresetek	205
7. Oktatás	212
8. Munkaerő-kereslet	216
9. Regionális különbségek	219
10. Munkaügyi kapcsolatok	227
11. Jóléti ellátások	232
12. Munkát terhelő adók	238
13. Nemzetközi adatok	242
14. A fontosabb adatok forrásai	245
Munkaerőpiaci kutatások. Válogatott bibliográfia (<i>Bálint Éva</i>)	251
Függelék. Táblázatok és ábrák jegyzéke	261

A KÖTET SZERZŐI

BAKÓ TAMÁS – KR TK KTI
BÁLINT ÉVA – KR TK
CSILLAG MÁRTON – BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET
CZETHOFFER ÉVA – KR TK
FAZEKAS KÁROLY – KR TK KTI
GRESKOVICS BORI – BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET
HAJDU MIKLÓS – BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM
HÁRS ÁGNES – KOPINT-TÁRKI
HERMANN ZOLTÁN – KR TK KTI
HORN DÁNIEL – KR TK KTI
KÖLLŐ JÁNOS – KR TK KTI
KREKÓ JUDIT – KR TK KTI
LAKATOS JUDIT
MAKÓ ÁGNES – GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET
MOLNÁR GYÖRGY – KR TK KTI
MOLNÁR TAMÁS – BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET
NÁBELEK FRUZSINA – GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET
NYÍRŐ ZSANNA – GAZDASÁG- ÉS VÁLLALKOZÁSKUTATÓ INTÉZET
SCHARLE ÁGOTA – BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET
SEBŐK ANNA – KR TK KTI
SEMJÉN ANDRÁS – KR TK KTI
SIMON DÁVID – ELTE TÁTK
SVRAKA ANDRÁS – PÉNZÜGYMINISZTERIUM
TAJTI JÓZSEF – PÉNZÜGYMINISZTERIUM
TORDAI DÁNIEL – CEU
TÓTH ENDRE – BUDAPEST SZAKPOLITIKAI ELEMZŐ INTÉZET
VARGA JÚLIA – KR TK KTI